

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نویسنده: ایگور اسکریپکا (IGOR SKRYPKA)
برگردان: ا. م. شیری
۰۲ می ۲۰۲۳

انجام تغییرات بی سابقه در صد سال گذشته

انگار این جمله شی جین پینگ، رهبر جمهوری خلق چین که هنگام خداحافظی با ولادیمیر پوتین در پایان سفر خود به مسکو بر زبان راند، به طور تصادفی به پرواز درآمد: «ما در حال انجام تغییراتی هستیم که در ۱۰۰ سال گذشته اتفاق نیفتاده است. مواظب خودت باش دوست عزیز!»

و واقعاً هم، نشانه‌های تغییر، که پس از آن جهان دگرگون خواهد شد، روز به روز آشکارتر می‌شود. در خاورمیانه، روابط بین دو دشمن قدیمی- ایران شیعه و عربستان سعودی سنی عادی شده است. جنگ ده ساله یمن رو به پایان است. همزمان روابط عربستان و سوریه عادی شده و روند احیای روابط سوریه و ترکیه در حال انجام است. به یاد داریم زمانی این ترک‌ها و سعودی‌ها قاطعانه به دنبال سرنگونی دولت اسد بودند.

این ضرب‌المثل عربی به نوعی (از جهت مخالف) تأیید می‌شود: «اگر امروز دو همسایه با هم دعوا می‌کنند، یعنی روز قبل یک انگلیس با یکی از آن‌ها ملاقات کرده است». به محض این که نفوذ امریکا در این منطقه مهم تضعیف شد، درگیری‌های طولانی مدت رنگ باختند.

چرخش عربستان با توجه به این که شراکت ستراتیژیک آن با ایالات متحده در مدت چندین دهه بر اساس اصل «نفت در برابر حمایت» استوار بود، مهم‌تر است.

در این حالت، «نفت»، قبل از هر چیز به معنای سیاست قیمت‌گذاری در راستای منافع امریکا بود. سعودی‌ها حداقل دو بار - در سال ۱۹۸۵ و ۲۰۱۴، قیمت‌ها را پائین آوردند تا اتحاد جماهیر شوروی (و روسیه) را «ضربه فنی» کنند. اما روسیه در مقابل ضربه دوم مقاومت کرد.

و از همه مهمتر، نفت با دلار معامله می‌شد که یکی از مهم‌ترین عواملی بود که دلار را به جایگاه «پول جهانی» ارتقاء داد!

و اما سعودی‌ها (و نه فقط آن‌ها) احساس کردند که روسیه و چین در مقایسه با امریکایی‌ها اعتماد بیشتری نسبت به آینده به آن‌ها می‌دهند. تصمیم اخیر اوپک پلاس برای کاهش سهمیه‌های تولید نفت برای حفظ قیمت آن که با نارضایتی شدید مواجه شد، این واقعیت را به وضوح نشان داد. و امتناع فزاینده از دلار به عنوان وسیله تسویه حساب‌های بین‌المللی، از نظر ایالات متحده حساس‌ترین مسأله است.

از میان آخرین خبرها: چین و برازیل (اولین و هشتمین اقتصاد جهان) برای کنار گذاشتن دلار در تسویه حساب‌های متقابل توافق کردند. این اتفاق در جریان سفر لولا داسیلوا رئیس‌جمهور برازیل به چین رخ داد. بدین نحو که در مراسم تحلیف دیلما روسف (رئیس‌جمهور سابق برازیل)، به عنوان رئیس جدید بانک توسعه بریکس، پیشنهاد ایجاد یک ارز جایگزین دلار برای استفاده در تسویه حساب‌ها ارائه شد.

در باره بریکس باید به طور خاص صحبت کرد. ایران، ارجنتاین و الجزایر رسماً برای عضویت در این انجمن درخواست داده‌اند و ده‌ها کشور دیگر، از جمله اندونزی، مکزیکو، عربستان سعودی و مصر برای عضویت در این انجمن ابراز تمایل نموده‌اند.

افزایش شدید علاقه‌مندی به عضویت در بریکس، نشان‌دهنده یک روند مهم است و آن این که از «تنها هژمون» (ایالات متحده) دیگر نباید ترسید. اما ترس خود امریکایی‌ها برای از دست دادن هژمونی را تا کر کارلسون، محبوب‌ترین مجری تلویزیون امریکایی، به وضوح بیان کرد: «اگر دلار به عنوان یک ارز ذخیره متوقف شود، ما یک شبه گدا خواهیم شد».

شی جین‌پینگ تنها یک هفته پس از انتخاب مجدد به عنوان رئیس‌جمهور چین، یک سفر تاریخی به مسکو انجام داد و این نشان‌دهنده آغاز تجدید نظر اساسی در «نظم مبتنی بر قوانین»^(۱) بدنام بود که بتازگی به عنوان توجیهی برای دیکتاتوری بین‌المللی ایالات متحده عمل کرد.

سفر لولا داسیلوا، رئیس‌جمهور برازیل به بیجینگ و به دنبال آن، سفر سرگئی لاوروف، وزیر خارجه روسیه به برازیل، نشان‌دهنده این واقعیت است که بزرگترین اقتصاد امریکای لاتین به مشارکت نزدیک با روسیه و چین می‌پیوندد. همچنین، مکرون رئیس‌جمهور فرانسه به همراه اورسولا فون‌درلاین، رئیس کمیسیون اروپا از چین دیدن کرد. وی خلاف مکرون با استقبال سرد چینی‌ها روبه‌رو شد و جدای از جلسه سه‌جانبه پروتکلی، مذاکرات رهبران فرانسه و چین بدون مشارکت وی انجام گرفت. در بیانیه مشترک پس از این مذاکرات، از تمایل طرفین به «تقویت نظام بین‌المللی چندجانبه در دنیای چندقطبی تحت نظارت سازمان ملل متحد» صحبت شده است. چند قطبی اصطلاحی است که موجب عصبانیت واشینگتن می‌شود.

مکرون پس از بازگشت از چین گفت که اتحادیه اروپا باید به «خود مختاری ستراتیژیک» از ایالات متحده دست یابد و به «سومین ابرقدرت» تبدیل شود. البته، همه این‌ها با تضمین تعهد به روابط متفقین با ایالات متحده همراه بود. با این حال، امریکایی‌ها حتی در اروپا، که دست‌نشانده خودشان است، با «نافرمان‌ها» مشکل دارند.

واشینگتن با از دست دادن مواضع اقتصادی و سیاسی خود، آخرین شرطبندی را بر سر اوکراین می‌کند. مانتوش موراوایسکی، نخست وزیر پولند، در این باره صریحاً گفت: «اگر ما اوکراین را از دست بدهیم، در واقع، جهان را برای چندین دهه از دست خواهیم داد. شکست در اوکراین می‌تواند آغازی بر پایان دوران طلانی غرب باشد». خوب، هدف از اوکراین و اوکراینی‌ها در این طرح بسیار ساده است: گوشت دم توپ، مواد مصرفی ارزان قیمت در تلاش‌های امریکا، اگر نه برای جلوگیری، حداقل برای به تعویق انداختن «تغییر بی‌سابقه در ۱۰۰ سال گذشته».

نقل از: [پورتال بنیاد فرهنگ ستراتیژیک](#)

(۱) - مطلب مرتبط: [«نظم جهانی مبتنی بر قوانین»، خطری برای کل جهان](#)

۱۰ اردیبهشت- ثور ۱۴۰۲